

Sukselainen leggur frá sær

Tað setti kvøkk í menn, at rætturin Helsingfors hevði felt dóm í sakarmálinum viðvíkjandi útlánsviðurskiftinum hjá Finska Folkeforsikringsanstalten, har Sukselainen var aðalstjóri. Landsrætturin dømði Sukselainen frá starvinum og samstundis alla felagsnevndina við honum.

Tað er tó ikki enn greitt hvussu verður, men tað verður uttan iva at fara við sær, at Sukselainen má leggja frá sær starvið sum statsministari, og so verður aftur stjórnarkreppa í Finlandi. Stjórnin hevur stítið í háltannað ár.

Agrarflokkurin, ið er flokkur Sukselainen's er av hesum dómi komin í eina heldur hættsliga støðu, ið kann koma at fáa politiskar fylgjur, serstakliga tí at val standa fyrri durum.

ANDSTØÐAN MÓTMÆLIR

Mótmælisflokkarnir í Finlandi, ið so stutt sum fyrri trimum vikum royndu at fella stjórnina, uttan at hetta eydnaðist, hava sum vera man aftur nú kravt stjórnina frá, og hetta man helst fara at eydnast teimum nú. Tað eru Javnaðarflokkurin og Høgra, ið sita í andstöðu.

PRESIDENTSVAL Í JANUAR — RÍKISDAGSVAL NÆSTA SUMMAR

Dómurin kemur Agrarflokkinum í eina slíka støðu, nú beint framman undan, at yalstriðið fer at taka seg upp, at illa er hugsandi annað, enn at flokkurin fer at taka eina álvarsama avgerð viðvíkjandi sitandi stjórnarforseta — sjálvt um stjórnarkreppur og aðrir hættsligir spurningar í Finlandi mangast ikki verða tiknar so álvarsamt, sum í hinum Norðanlandunum, so man fara at verða aðrivið á hesum sinni, nú stutt frammanundan vali.

Kekkonen, forseti, er flokksmaður forsætisráðharrans, og er hann til valið

í januar uppaftur stillaður sum valevni Agrarflokksins, meðan mótsðóflokkarnir í felag hava sett sitt valevni fram; og eru teir longu í ferð við at vinna valevni sínum fólksins vælvið, og man tí henda hending ikki koma teimum illa við.

Dómurin móti stjórnini í Folkeforsikringsanstalten kemur eisini at ráma fleiri aðrar týðandi politikkarar, ið seinastu 10 árin hava havt nógva at siga í landinum, og sum samstundis hava staðið Kekkonen nær, hetta kemur sjálvandi eisini mótsðóini til góðar, og siga teir m. a., at tann andi, hesir menn hava arbeitt í seinastu 10 árin, hevur fært við sær ringan moral, hvat viðvíkur rætt ferð og samfelagssinni, og hevur skapt líkasælu.

Stóðu ikki val fyrri durum, so kundi væl hent, at henda gólan varð mestsum burturtagd, men nú munnu menn ikki tora at lata sum einki — ei heldur man dómurin fara at verða appellaður fyrri hægstarætti, tí so kann henda, at hann kemur beint upp undir ríkisráðgjafið ella forsetavalið. Og tað verður ikki metari.

Samantikið frykta menn fyrri stjórnarkreppu, sum tó nevnan man verða fyrr enn í komandi viku. Øll líkindi eru fyrri, at stjórnarkreppa verður í Finlandi í august, tá Ólav Fimti, kongur Noregis, skal koma hagar á vitjunarferð.

★ SEINASTU TÍÐINDI

Í gjár frættist í Finlandi, at Sukselainen hevur sagt frá sær forsetastarvið. Hann hevði helst ikki ætlað at gjørt tað; men partamenn hansara vildu hava hann til tað. Hildið verður kortini, at Agrarflokkurin ikki letur útskriva nýval, men vil royna at mynda stjórn av nýggjum.

Fullfíggið vegsamband

ALT VEGASAMBANDIÐ FULLFÍGGJAD KRING FØROYA LAND VERÐUR METT AT KOSTA 75 MILLJÓNUM

Hetta risatikið tekst ikki uttan við láni. Og skulu vit ikki drukna í rentu og avdrátti, um tilíkt lán fæst, má tað verða langfreistað og rentufritt ella heilt biligt.

Hetta kann ikki náast uttan við og ígjøgnum statin.

Arbeiðið er so stórt, at eftir teimum royndum, vit hava gjørt, kann tað ikki gerast skjótari enn 15—20 ár.

Vit rokna við 3 × 5 árum, trimum fimmáráplanum.

Siga vit, at vit lena 4 milljónir um árið, verður umframt vegapeningin á fíggjarlóginu, 1,7—2 milljónir um árið, arbeitt fyrri 20 milljónir, íalt 30 milljónir.

Vit vilja í fyrsta fimmáráplaninum greiða at gera

- 1) Tunnellina í Norðoyum.
- 2) Viðareidis—Hvannasundsvegin.
- 3) Nakrar aðrar smávegir har norðuri.
- 4) Oyndarfjarðarvegin fast í annan landaveg.
- 5) Funningsbotn—Funningsvegin.
- 6) Ymsar aðrar smáar vegir.

- 7) Oyggjargateinarnir eru tryggjaðir á annan hátt.
 - 8) Tjørnuvikar—Haldórvikar vegin.
 - 9) Fótakletts—Oyrgjáar vegin.
 - 10) Dals—Húsarvikarvegin.
 - 11) Sandvík—Hvalbiarvegin.
 - 12) Vikarbyrgis—Sunnbiar vegin.
- Hinir komandi tvínnir 5 ára planirnir verður umbygging av ónýtiligum gomlum vegum.

Sambandið millum Streymoyanna og Eysturoyanna við Streymin er ein stór uppgeva uttan mun til, um útdýping kann fara fram har.

Ætlandi verður landsstýrið at leggja fyrsta tættin av hesum stórtíktaki stórplani fram í komandi lögtingssetu.

BYARPLANURIN. Á býráðsfundi týskvöldið samtykti Havnar kommunu ein byggiplan — zoneplan — yvir útjaðarnar av býnum. Kanska fer tað nú skjótt at verða gjørligt hjá monnum at fáa byggigrundir í Havn. Nú ræður mikið um at fáa lánimöguleikarnar skipaðar so lagaliga, at tað verður gjørligt hjá hvørjum, sum vil, at byggja.

Hýsu prískríggi

Føroya Fiskasøla er seljari av okkara fløkum. Hon hevur ásett innkeypsprisin av fiskinum, harundir 65 oyru kg fyrri hýsu, ið er so frægt stór, at hon kann skerast til flak, meðan tann smæsta fæst lítið og einki fyrri; men dugir einans til at hongja upp og kóka feska og ræsta.

Hetta gekk alt í besta lagi. Men so knappliga er uppsligið við is- og flakavirkið hjá N. J. Mortensen, at hýsan millum 12 og 18 tnummar fer niður í prisi við 15 oyru kg.

Útróðramenninir, ið hava fingið sær hópin av nýggjum bátum, mótmæltu hesum prisin, og royna nú sjálvir at flyta sína hýsu til enska marknaðin.

Spæll at arbeiðið uppá flakaskering steogar. Men útróðramenn megu sjálvandi berjast fyrri hampuligum prisi.

Alla aðrastaðni í Føroyum stendur prisurin við.

Frammanundan hýsuprísflakkingini var toskurin 10 oyru lægri í prisi hjá N. J. Mortensen enn hann er í Klaksvík.

»VENUS« eitur nýggjur línubátur, ið byggdur er í Noregi. Tað er partafelagið Nýpan, Sandavági, ið hevur latið bátin byggja.

Ósannindi

»Norðlýsið« heldur tað vera nationalt at kasta við gróti eftir »Smiril« og øllum almennum.

Tað veit at siga, at landsstýrið hevur sýtt »Pride« at sigla til Suðuroyanna og konkurrera við »Smiril« roktdagar og tveitir ósannindi út, at hitt almenna »krámaði« »Smiril« til sín frá Mortensen a.s. á Tvøroyri.

Sannleikin er, at Mortensen a.s. tveitti »Smiril« frá sær, tí tað fekk hann ikki at bera seg, og mátti tí hitt almenna taka rutuna, um Suðuroyingar skuldu hava nakað samband við hinar oyggjar.

Tær sosialu lógirnar

Sum boðað frá í seinastu tingsetu vil landsstýrið til næstu tingsetu seta fram fullfíggið uppskot til fulla og endiliga ajourføring av teimum sosialu lógnum, so tær í virkan og peningahædd standa á jøvnum við ta sosialu forsoygina í Danmark.

Av allari øking og nýskipan rindar staturin ¾ og lógtíð ¾, men í nøkrum førum, sum víðgerð av sinnissjúkum og líknandi hjálparloysingum, rindar staturin alt!

Vit hitta løgmann

ið er komin aftur av ferð, og spyrja nýt:

Hvat vóru ørindini hesa ferð?

— At hitta statsministeran og aðrar menn um áhugamál hjá okkum.

Hvørji mál, t. d.?

— Vegamálið, byggifinansieringarspurningurin, marknaðarspurningin, sjóverjuna, sjómarkið, fiskirættið hjá okkum, samráðingar við Íslendingar, flúgvupláss og nógvir aðrir spurningar, ið eru felags og leika á.

Vegamálið, hvussu er við tí? Er tað ikki eitt yvirtikið mál?

— Jú Men finansieringin er felagsmál.

Og tað, ið ynskt er, er at fáa eitt biligt, langfreistað statslán til vegagerð.

Hvussu nógur peningur krevst fyrri at fáa fullfíggið vegsamband og gomlu vegirnar gjørdar góðar og í summum føri munandi breiðaðar.

— Her er leysliga talan um einar 75 milljónir. Men eingin detailprojekteran liggur fyrri. Málið er so stórt og kravmikið bæði til arbeiðsmegi og pening, at tað ætlandi má verða býtt í einar tríggjar fimmáráplanir.

Hvussu nógur hevur landsverkðroðingurin hugsað sær at hava brúk fyrri aftrat tí, sum árliga verður jættað í fíggjarlóginu?

— Einar 4 milljónir árliga, ella 20 milljónir til hvørja 5 ára ællan.

Er nakað endiligt úrslit peningasamráðingunum viðvíkjandi?

— Nei. Men vælvið er fyrri málinum. Menn skilja, at tað arbeiðsliga vil hava nógva at týða, nú ið fiskimenn flestu staðni biða eftir skipum at fara við.

Sum ein hjálp ímóti arbeiðsloysinum kann tað væl hugsast, at staturin veitir eitt biligt og kanska rentufritt lán, sjálvt um tað er til eitt yvirtikið máls-øki. Rentulettin verður so at taka sum eitt arbeiðsloysistílskot. Staturin rindar

annars ikki arbeiðsloysistílskot her sum í Danmark, tí her eru ongir arbeiðsloysiskassar skipaðir.

Tygum søgdu byggifinansieran. — Hvussu liggur við hesum?

— Væl! Samráðingarnar higartil eru náddar til tað, at avgjort er, at Østifternes Kreditforening kemur at virka í (Framhald á 4. síðu).

HB og B 36 leikaðu fótbólt mikukvöldið í Gundadali um steyp, ið gjivið er av »Undirhúsinum« — B 36 vann 5—1.

»PORKENINGUR« varð royndartúr hós dagin. Ferðin var 10,6 mil, og vóru menn væl nøgdir við bátin.

STARVSMENNINIR í tenastu land-sins fáa nú góldið ávikavist 15 og 10 prosent lønhækking fyrri ikki forsyrgjarar og fyrri forsyrgjarar. Fíggjarnævndin samtykti í vikuni at útgjalda slíkt aconto gjald. Lønarráðið hevur eisini verið saman og mælti til at útgjalda fyríbils hækking, meðan ráðið situr við lønar-spurninginum.

Fiskur í Eysturgrønlandi

Skipini, ið eru á veg yvir til Grønlands at royna, leggja øll til Eysturgrønlands, nú tað frættist, at fiskur fæst har. Tey skip, ið roynt hava um Kappaleiðina, hava sett kósina hagar, og tey skip, ið eru á veg aftur til Grønlands munnu flest øll halda leiðina til Eysturgrønland. »Petur á Gørdunum«, ið er á fyrsta túri sínum, og »Klakkur« komu báðir til Eysturgrønlands hós dagin.